

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Müsteşarlığı

SAYI : B.08.0.MÜB.0.37.02.00/830

03/05/2004

KONU : İlköğretim okulu son sınıf öğrencilerinin mesleğe yöneltilmesinde rehberlik ve tanıtma hizmetleri

GENELGE
2004/37

Çağımızda küresel rekabette üstünlük sağlamak ve küresel ekonomiden daha çok pay alabilmek için ülkeler arasında ciddi bir yarış sürdürülmektedir. Söz konusu ülkelerin bu yarışta başarılı olabilmeleri için uluslar arası pazarlara kaliteli ve ucuz mal ve hizmet satmaları gerekmektedir. Bunun için de bu ülkelerin, yüksek nitelikli ve performanslı iş gücünü yetiştirmek amacıyla eğitim sistemlerini geliştirmenin ve kalitesini arttırmanın gayre fi içinde oldukları gözlenmektedir.

Uluslar arası rekabette üstünlük sağlayabilmek için yüksek nitelikli ve performanslı insan gücüne sahip olmanın belirleyici rol oynadığı açık ve kesindir. Bunun farkında ve bilincinde olan ülkemiz de sosyo-ekonomik kalkınmamızın en önemli iki güçlerinden biri olan meslekî ve teknik eğitime önem, öncelik ve ağırlık vermektedir.

Bunun için; orta öğretimin meslekî ve teknik eğitime ağırlıklı olarak yeniden yapılandırılması ve orta öğretim çağı nüfusun %85'inin meslekî ve teknik liselerde, %35'inin de genel liselerde öğrenim görmesi hedeflenmiştir. Bu hedefin gerçekleşmesi için meslekî ve teknik eğitimin, çağın gereklerine ve iş hayatımızın ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi, kalitesinin çağdaş standartlara yükseltilmesi ve daha cazip duruma getirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla;

- Atölye ve meslek dersleri öğretmeni yetiştirme sisteminin yeniden gözden geçirilmesi,
- Meslekî standartlara dayalı ve modüler programlama esasına göre program hazırlama ve geliştirilmesi,
- Meslekî ve teknik öğretim alanında orta öğretimde yüksek öğretim programları arasında devamlılık ve bütünlüğün sağlanması,
- Meslek lisesi ve teknik lise mezunlarının alanlarında yüksek öğretime geçişteki dezavantajlı durumlarının giderilmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılması,
- Meslek liselerinde ve teknik liselerde öğrencilere, ileri teknolojinin ilke ve esaslarını anlayabilmeleri, yorumlayabilmeleri, uygulayabilmeleri ve geliştirebilmeleri için, teknolojinin dayanağı alan matematik, fizik, kimya, biyoloji vb. derslerde sağlama bir alt yapıya sahip olmalarına yönelik programların geliştirilmesi,
- Meslekî ve teknik eğitime ilgiyi ve isteği artırıcı istihdam ve yüksek öğretim açısından gerekli özendirici ve cazip tedbirlerin alınması,
- Ulusal meslek standartları ve belgelendirme sisteminin yasal dayanağa kavuşturulması

çalışmaları, iç ve dış kaynaklı projelerle de desteklenmek suretiyle yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

Uluslar arası rekabet gücü yüksek kaliteli mal ve hizmet üretebilmesi için üretimde çalışanların veya iş görenlerin hızla gelişen ve değişen yeni teknolojileri anlamaları, yorumlamaları ve üretime doğru olarak yansıtmaları gerekir. Bu bakımdan, meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarında öğrencilere çağdaş teknolojiyi anlayabilecek ten ve matematik ağırlıklı sağlama bir akademik temel kazandırmak hem öğrenciler hem de iş hayatı açısından büyük önem taşımaktadır. Akademik temel bilgi ve beceriye sahip iş görenlerin, yeni teknolojilere kolay uyum sağladıkları, iş hayatlarında sürekli ilerleme gösterdikleri, üretimde ortaya çıkan karmaşık sorunların daha kolay üstesinden geldikleri, işletmelerin de bu özellikteki iş görenleri tercih ettikleri bilinmektedir.

Ekonomik büyümeye katma değer sunabilecek bilgili, becerili, girişimci ve yaratıcı niteliklere sahip ara kademe insan gücünün yetiştirildiği meslek liseleri ve teknik liseler, sosyo-ekonomik gelişmemiz açısından stratejik bir öneme sahiptirler. Bunun için orta öğrenim çağındaki daha çok gencimizin bu okullarda öğrenim görmesini sağlamamız gerekmektedir. Bu da öncelikle iyi bir danışma, rehberlik ve yöneltme hizmetleriyle mümkün olabilir.

Meslek seçimi, insanın bir ömür boyu hayatını eklemeesi açısından olduğu kadar, toplum açısından da son derece önemlidir. Öğrencilerin genellikle ilgi, istek ve yeteneklerinin hangi meslek alanına daha yakın olduğunu

bilmeden, meslekleri tanımadan, arkadaş grubuna uyarak veya ailesinin yönlendirmesine göre meslek seçtikleri, bu durumun bir kısım öğrencilerin başarısız olmalarında önemli ölçüde etkili olduğu gözlenmektedir.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yönden gelişmesini sağlayacak insan gücünün hem toplumun ihtiyaçları hem de bireyin ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara ve okullara yöneltilerek yetiştirilmeleri gerekir. Bu yüzden ilköğretim okullarımızın sekizinci sınıfında bulunan öğrencilerimize, meslek seçiminde kendi gelecekleriyle ilgili doğru karar vermeleri için tanıma, rehberlik, danışma ve yönlendirme hizmetleriyle yardımcı olunmasında fayda görülmektedir.

İlköğretim okulu sekizinci sınıfında bulunan öğrencilerin meslek liselerini ve teknik liseleri ve bu liselerdeki meslek alanlarını tanımaları, seçecekleri veya yönelecekleri meslek alanında başarılı olabilmeleri için;

1. İlilçe millî eğitim müdürlüklerince, bu konularla ilgili olarak en geç 14 Mayıs 2004 tarihine kadar ililçe millî eğitim müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısı şube müdürünün başkanlığında, ililçedeki ilköğretim okulu müdürleri ile meslekî ve teknik orta öğretim kurumları müdürlerinin katılacağı bir toplantı düzenlenecektir.

2. Bu toplantıda, ilköğretim son sınıf öğrencilerinin meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarını ve eğitim verilen meslek alan/dallarını tanıtmaları sağlanmak üzere bir plan yapılarak öğrencilerin 31 Mayıs 2004 tarihine kadar bu okul ve kurumları ziyaret etmeleri sağlanacaktır.

3. İlköğretim okulu öğrencilerinin ziyaret ettiği okul/kurum müdürlüklerince ;

a) Meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarında öğrencilerin;

- Eğitimini gördükleri meslek alan/dalının gerektirdiği yeni teknolojilere göre meslekî bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen,
- Üretimi plânlayabilen, kişisel sorumluluk alabilen, ekip çalışmasına önem veren, başkalarına rehberlik edebilen, üretim sırasında karşılaşılabilecek çok çeşitli ve karmaşık problemleri çözümlenebilen,
- Yeni teknolojileri takip eden, anlayan, yorumlayan, uygulayan, düşüncelerini yazılı, sözlü ve teknik resim ile açıklayabilen,
- Mesleğiyle ilgili hesaplamaları yapabilen, çözümlenme, arıza bulma, tasarlama, plânlama, uygulama ve bir iş yerini bağımsız olarak yönetebilme yeterliklerine sahip, girişimcilik ruhu gelişmiş.

kışiler olarak yetiştirmelerinin sağlanmasının amaçlandığı,

b) Okullarımızda öğrencilerin, yeni teknolojileri algılama, yorumlama, kullanabilme ve yeni teknoloji geliştirebilme niteliklerine sahip kişiler olarak yetiştirildikleri, bu nitelikleri kazanabilmeleri ve yüksek öğretime hazırlanabilmeleri için uygulanan çeşitli programlarla iyi bir fen, matematik ve genel kültür eğitiminin verildiği,

c) Ülkemizin ekonomik büyümesine katkı değer sunabilecek, çağımızın ve ekonomimizin gerektirdiği bilgi, beceri, girişimcilik ve yaratıcılık yeterliklerine sahip insan gücüne ihtiyaç olduğu, bu niteliklere sahip ara kademe teknik insan gücünün meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarında yetiştirildiği,

d) Meslekî ve teknik eğitim okul/kurumlarını bitirenlerin Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) sonucunda, Yükseköğretim Kurulunca alanlarının devamı niteliğinde kabul edilen yüksek öğretim programlarını tercih etmeleri hâlinde ek puan alacakları ve isterlerse alanlarındaki meslek yüksek okulu programlarına sınavsız olarak kaydolabilecekleri,

e) Meslek lisesi ve teknik lise mezunlarının yüksek öğretime geçişteki dezavantajlı durumlarının yapılmakta olan yasal düzenlemelerle giderileceği,

f) 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nun 30'uncu maddesine göre iş yerlerinde alanında meslekî eğitim almış olanların istihdam edilebileceği, meslekî ve teknik orta öğretim okul/kurumları ve bünyelerindeki eğitimi yapılan meslek alanlarının istihdam imkânlarının neler olduğu,

g) İstihdamda diploma sahibi olmanın yetmediği, işini/mesleğini sevenin ve iyi yapabilir olmanın önem kazandığı,

h) Öğrencilerin, meslek seçimine karar vermeden önce;

- Sınıf ve rehber öğretmenlerinin rehberlik ve yönlendirme tavsiyesini dikkate almaları,
- Kendi aileleri ile görüşmeleri,
- Varsa ildeki Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı Meslek Danışma Merkezlerini gezmeleri ve yapacakları sağlıklı bir değerlendirme sonunda meslek seçmelerinin isabetli olacağı,

konularında açıklama yapılması ve onlara rehberlik edilmesi gerekmektedir.

4. Bu çalışmalar kapsamında, meslekî ve teknik orta öğretim okul/kurumlarında yapılacak olan seminer, konferans, kermes, defile, fuar, mûsamere gibi sosyal ve kültürel etkinliklere, ilköğretim okulu son sınıf öğrencilerinin velileri ile birlikte katılmaları sağlanacaktır.

Ayrıca, meslekî ve teknik orta öğretim okul/kurumlarını tanıtıcı web sayfaları, afiş, broşür, kompakt disk (CD), video kompakt disk (VCD) hazırlanacak ve çoğaltılarak dağıtım yapılacak, tanıtım etkinliklerinde yerel basın ve yayın organlarından, yazılı ve görsel yayın araçlarından faydalanılacak ve pankartlarla desteklenecektir.

Geleceğimizin güvencesi ve teminatı olan gençlerimizin ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda bir mesleğe yönelmeleri ve bu konuda doğru seçim yapmaları, ülkemizin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacak bilgi ve beceri donanımına sahip nitelikli insan olarak yetişmeleri, geleceğimiz açısından büyük önem taşımaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

(İ M Z A)
Prof. Dr. Necat BİRİNCİ
Bakan a.
Müsteşar